

1 Beschrijving van eenvoudige handelingen

Ondanks dat de regelgeving betreffende asbest (Titel 3 'Asbest' van boek VI van de codex over het welzijn op het werk) al meerdere jaren van kracht is, blijft er nog altijd veel onduidelijkheid over de toepassing van deze reglementering.

In deze reglementering komen onder andere de drie technieken voor de verwijdering van asbesthoudende materialen aan bod:

- de techniek door middel van eenvoudige handelingen
- de couveusezaktechniek (gebruikt voor leidingen)
- de hermetisch afgesloten zone

De twee laatste technieken mogen enkel worden toegepast door **een erkende asbestverwijderaar**. De techniek van de eenvoudige handelingen mag door elke aannemer worden uitgevoerd op voorwaarde dat hij voldoet aan de voorwaarden en dat hij de voorschriften in acht neemt. In dit artikel gaan we hier dieper op in.

1.1 Wanneer mag de techniek van de eenvoudige handelingen worden gebruikt?

Deze techniek voor het verwijderen van asbesthoudende materialen bij afbraak-, verbouwings- en renovatiewerken mag enkel en alleen worden toegepast als de concentratie aan asbestvezels beperkt blijft tot 0,01 vezel/cm³.

De techniek van eenvoudige handelingen wordt uitsluitend toegepast bij de verwijdering van:

- hechtgebonden asbest die niet beschadigd is of waarbij er geen vrije vezels zichtbaar zijn en waarbij verwijdering geen aanleiding geeft tot een wijziging van de toestand;
- hechtgebonden asbest die beschadigd is of waarbij er vrije vezels zichtbaar zijn en die verwerkt is in een buitentoepassing waarbij geen derden aanwezig zijn, voor zover de verwijdering geen aanleiding geeft tot een wijziging van de toestand;
- asbesthoudende dichtingen of pakkingen;
- asbesthoudende koorden en geweven materialen;
- asbesthoudende remvoeringen en analoge materialen;
- losgebonden asbesthoudend plaatmateriaal, asbestkarton, voor zover het asbest gefixeerd is en het eenvoudig gedemonteerd, weggenomen en verpakt kan worden zonder de asbesthoudende materialen te breken of te beschadigen;

- asbestcontaminatie van een lokaal, ruimte, gebouw of technische installatie waarbij er geen zichtbare asbestresten aanwezig zijn, voor zover het lokaal, de ruimte, het gebouw of de technische installatie gereinigd wordt met stofzuigers met een absoluutfilter en door middel van vochtige doeken.

1.2 Vaststellen dat het gaat om asbesthoudende materialen

Elke werkgever heeft de plicht om een asbestinventaris op te stellen en bij te houden. Dat betekent dat, als er werken moeten worden uitgevoerd aan een gebouw dat gebruikt wordt door een persoon die zelf werkgever is, er verplicht een asbestinventaris voorhanden moet zijn.

In vele gevallen worden aannemers echter geconfronteerd met werken aan gebouwen waarvoor geen asbestinventaris voorhanden is. De Belgische reglementering stelt dat, als de aannemer vermoedt dat er asbesthoudende materialen aanwezig zijn op de plaats waar hij werken uitvoert, hij de werken niet mag starten of verderzetten vooraleer er een onderzoek uitgevoerd is door een erkend laboratorium. Voor alle duidelijkheid: in dat geval moet er geen volledige asbestinventaris worden opgesteld, maar moet enkel de plaats waar materiaal wordt weggehaald, onderzocht worden.

2 De verplichtingen van de werkgever

2.1 Opleiding en informatie

Elke werknemer die werkzaamheden uitvoert waarbij er een risico op blootstelling aan asbest bestaat, moet hiervoor een opleiding van acht uur volgen bij een erkend opleidingscentrum en moet jaarlijks ook een bijscholing (opfrissingsopleiding) van acht uur volgen.

Het opleidingsprogramma omvat de volgende onderwerpen:

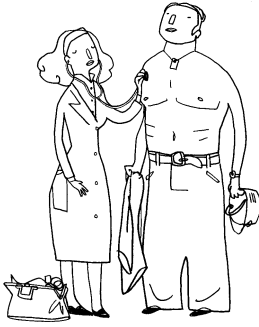
- eigenschappen en gezondheidsrisico's van asbest
- soorten asbesthoudende materialen en hoe asbesthoudende materialen te herkennen
- veilige werkmethoden
- gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen
- vereisten inzake gezondheidstoezicht
- opslag en verwijdering van de materialen en afvalstoffen

Naast deze verplichte opleiding moeten de betrokken werknemers op elke nieuwe werf geïnformeerd worden over de mogelijke gezondheidsrisico's van een blootstelling aan asbest:

- de te respecteren grenswaarden en de nodige concentratiemetingen in de lucht ter controle van de werkmethode
- de hygiënische voorschriften, met inbegrip van het rookverbod
- de te gebruiken persoonlijke beschermingsmiddelen
- de correcte werkmethode om de blootstelling aan asbest zo laag mogelijk te houden
- ...

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infotiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

2.2 Gezondheidstoezicht

Voordat een werknemer wordt blootgesteld aan asbest, wordt hij aan een voorafgaand gezondheidstoezicht onderworpen. Nadien gebeurt dit gezondheidstoezicht minstens eenmaal per jaar.

Deze jaarlijkse gezondheidsbeoordeling bestaat minstens uit:

- een persoonlijk gesprek
- een algemeen klinisch onderzoek, met name van de borstkas
- een onderzoek van de ademhalingsfunctie
- een longonderzoek

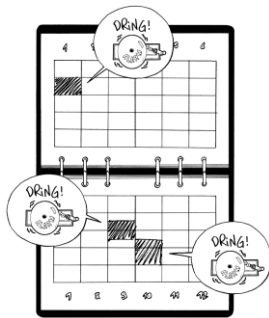
Het gezondheidsdossier wordt bewaard tot minstens veertig jaar na het einde van de blootstelling.

2.3 Personeelsregister

De werkgever houdt op de werf een register bij van de werknemers die worden blootgesteld aan asbest.

Dit register bevat:

- de naam van de werknemer, te noteren per werkdag
- de aard en de duur van de werkzaamheden
- de resultaten van eventueel uitgevoerde asbestvezelconcentratietingen in de lucht

Dit register wordt ter beschikking gehouden van de met het toezicht belaste ambtenaren en van de preventieadviseur-arbeidsarts. Het register wordt gedurende veertig jaar na het einde van de blootstelling bewaard bij de interne of externe preventiedienst van de werkgever.

2.4 Voorafgaande melding

De werkgever die instaat voor de werken aan asbesthoudende toepassingen zorgt voor het melden via het portaal <https://www.socialsecurity.be>. Tijdens het invoeren van de gegevens met betrekking tot de werf en de betrokken aannemers kan ook de verwijdering van asbesthoudende materialen worden gemeld.

Titel 3 'Asbest' van boek VI van de codex over het welzijn op het werk (hoofdstuk VII. – Algemene maatregelen bij blootstelling aan asbest, afdeling 1. – Melding)

Art. VI.3-27 van de codex

BELANGRIJK:

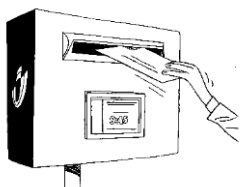
Bijkomend moeten de asbestverwijderingswerken nog gemeld worden aan de FOD WASO (Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg), meer bepaald de dienst Toezicht op het Welzijn op het Werk van het ambtsgebied waar de asbestverwijderingswerken worden uitgevoerd (zie § 2.5).

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infotiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

2.5 Melding aan de plaatselijke regionale directie van het TWW

De werkgever die werkzaamheden uitvoert waarbij werknemers tijdens hun werk worden blootgesteld aan asbest, doet voor aanvang van deze werkzaamheden een melding aan de met het toezicht belaste ambtenaar van het ambtsgebied waar de werken worden uitgevoerd en aan zijn preventieadviseur-arbeidsarts.

Voor de werken omschreven in hoofdstuk X van boek VI van titel 3 'Asbest' van de codex, wordt, onder voorbehoud van de bepalingen van artikel 45 van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen, deze melding uiterlijk vijftien kalenderdagen voor de geplande aanvang van de werkzaamheden gedaan. Deze melding bevat minstens een beknopte beschrijving van:

- de ligging van de bouwplaats
- de gebruikte of gehanteerde soorten en hoeveelheden asbest of de beschrijving van het asbest waaraan de werknemers kunnen worden blootgesteld
- de verrichte werkzaamheden en toegepaste procedés
- het aantal betrokken werknemers
- de begindatum en de duur van de werken
- de maatregelen die genomen zijn om de blootstelling van de werknemers aan asbest te beperken

Telkens als een verandering in de arbeidsomstandigheden kan leiden tot een aanzienlijke toename van de blootstelling aan asbest, wordt een nieuwe melding gedaan.

Tegelijkertijd met de melding aan de met het toezicht belaste ambtenaar stuurt de werkgever een kopie van deze melding naar zijn comité en naar de betrokken werknemers.

Art. VI.3-28 van de codex

Zij hebben initiatiefrecht en worden voorafgaandelijk aan de melding geraadpleegd.

Er wordt ook een kopie van deze melding gestuurd naar de werkgever van de onderneming die werkzaamheden uitvoert op de plaats waar de werken zullen worden uitgevoerd.

De werkgever bedoeld in het tweede lid informeert de volgende personen of organen over deze melding:

- de preventieadviseur-arbeidsarts van de bevoegde dienst voor preventie en bescherming op het werk
- de preventieadviseur, deskundig op het gebied van de arbeidsveiligheid van de bevoegde dienst voor preventie en bescherming op het werk
- het in zijn onderneming opgerichte comité

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Adressenlijst van de regionale kantoren van TWW

Directie Antwerpen Theater Building Italiëlei 124 bus 77 2000 Antwerpen tww.antwerpen@werk.belgie.be	Directie Henegouwen Rue du Chapitre 1 7000 Mons cbe.hainaut@emploi.belgique.be
Directie Limburg - Vlaams-Brabant Koning Albertstraat 16B 3290 Diest tww.limburg.vlaams-brabant@werk.belgie.be	Directie Luik Boulevard de la Sauvenière 73 4000 Liège cbe.liege@emploi.belgique.be
Directie Oost-Vlaanderen Ketelvest 26/202 9000 Gent tww.oost-vlaanderen@werk.belgie.be	Directie Namen-Luxemburg-Waals Brabant Chaussée de Liège 622 5100 Jambes cbe.namur@emploi.belgique.be
Directie West-Vlaanderen FAC Kamgebouw Koning Albert I laan 1-5 bus 5 8200 Brugge tww.west-vlaanderen@werk.belgie.be	Directie Brussel-Hoofdstad Ernest Blerotstraat 1 1070 Brussel tww.brussel@werk.belgie.be

Opmerking: Voor seveso-bedrijven dient er gemeld te worden aan de Afdeling van het toezicht op de chemische risico's van de FOD WASO.

2.6 Metingen

Asbestverwijdering met behulp van eenvoudige handelingen wordt geëvalueerd door luchtmetingen uitgevoerd door een erkend laboratorium, om na te gaan als het asbestgehalte in de lucht niet hoger is dan 0,01 vezel/cm³.

Voor de verplichtingen betreffende metingen bij eenvoudige handelingen verwijzen we naar de preventiefiche 1058.

3 Preventiemaatregelen

3.1 Algemene preventiemaatregelen

Deze voorschriften zijn enkel van toepassing als de techniek van de eenvoudige handelingen kan worden toegepast.

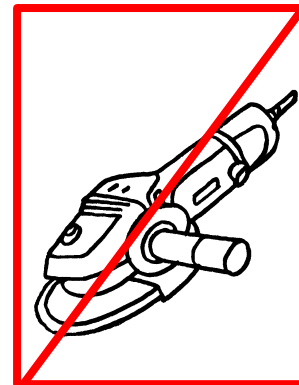
In alle andere gevallen moet een beroep gedaan worden op een erkende asbestverwijderaars die bijkomende preventiemaatregelen zal nemen.

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

De volgende algemene preventiemaatregelen moeten genomen worden. Het gaat **enkel om het risico "asbest"** en niet om maatregelen tegen andere risico's, zoals het valrisico. Het valrisico komt wel aan bod in preventiefiche 1062 - Aandachtspunten eenvoudige handelingen - dakwerken.

- Zorg dat de plaats van de werken goed afgebakend is en dat het risico "asbest" duidelijk gesignaleerd staat.
- Breng een fixeermiddel aan op de platen alvorens ze te demonteren. Fixeer leien rij per rij.
- Om de werkwijze van verwijdering te beoordelen, moet tijdens de werkzaamheden een asbestvezelmetering uitgevoerd worden (zie 2.6. Metingen)
- Maak de materialen een voor een los met de geëigende gereedschappen (gebruik zeker geen sneldraaiende machines) zonder ze te breken.
- Gooi nooit materialen naar beneden.
- Gebruik een industriële stofzuiger met absoluutfilter als er nog stof aanwezig is op de werkplek.
- Het is aangewezen om nadien een fixeerproduct aan te brengen op de werkplek met een sproeier of met een sproeikop vertrekkende van een drukvat beneden.
- Voor kleine formaten (leien): maak kleine pakjes (10 à 15 stuks) en voer ze af: deponeer ze rechtstreeks in een speciale dubbelwandige bigbag die ophangt aan een werfkraan of breng ze naar beneden met een ladderlift, waar ze dan overgeladen worden in een bigbag met asbestlogo of een container voorzien van een dubbelwandige liner met asbestlogo
- Voor grotere platen (golfplaten): stapel de golfplaten in kleine pakjes op een ladderlift en breng deze pakken naar beneden. Beneden deponeer je de platen in een aangepaste bigbag met asbestlogo of een container voorzien van een dubbelwandige liner met asbestlogo.
- Bij het einde van de werken of op het einde van de werkdag:
 - Sluit de bigbag goed af. Op de bigbag moet het etiket 'voorzichtig asbest' worden aangebracht (zie foto).
 - In geval van een container: plaats een dekzeil over de container. Het is aanbevolen om de materialen in de container nog eens nat te spuiten vooraleer de container af te voeren.
- Controleer of er geen asbestcementmaterialen naast de container of bigbag gevallen zijn of nog rondslingeren op de werf.
- Zorg dat het afval bij het einde van de afbraakwerken zo snel mogelijk afgevoerd wordt.

In functie van de omstandigheden kan het nodig zijn nog bijkomende preventiemaatregelen te nemen.

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

3.2 Gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen

Tijdens de afbraak van asbestcementmaterialen, die meestal een eerder beperkte tijd in beslag neemt, is het aangewezen een aantal voorzorgen te nemen om het risico op blootstelling aan asbest zo klein mogelijk te houden:

- Draag gesloten werkkledij die je na de afbraakwerken vervangt en laat wassen.
- Beter nog is om voor de beperkte tijd van de afbraakwerken een wegwerpoverall te gebruiken en deze na de werken in de bigbag of de afvalcontainer te deponeren.
- Draag een FFP3-stofmasker of masker met P3 filter.
- Doe de wegwerpoverall uit tijdens de lunchpauzes.
- Was de handen en het hoofd.
- Neem om het einde van de werkdag een stortbad.

4 Bijkomende verplichtingen voor de afvoer van het afval

- Als de hoeveelheid afval beperkt is, mag het gedemonteerde materiaal, weliswaar verpakt, afgevoerd worden naar de eigen onderneming en daar tijdelijk gestockeerd worden tot de container vol is en opgehaald kan worden door een erkend transporteur.
- Bij grotere hoeveelheden is het aangewezen het afval onmiddellijk door een erkend transporteur te laten afhalen en te laten afvoeren naar een erkend verwerker of een stortplaats (aanvragen van een milieuvergunning kan noodzakelijk zijn voor het tijdelijk ter plaatse opslagen van deze afvalstoffen).
- Wees altijd in het bezit van een attest met vermelding van de hoeveelheid afgevoerd afval, de transporteur, de verwerker en/of de stortplaats.

OPGELET: ZORG ALTIJD VOOR EEN DUBBELE VERPAKKING

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.

Mogelijkheid 1:

asbestafval in een bigbag
in een container die
afgedekt kan worden

Mogelijkheid 2:

asbestafval in
een plastic zak
in een bigbag

5 Referenties

- Preventiefiche 1057 'Herkenningmethodes voor asbest'
- Preventiefiche 1058 'Meting van de concentratie asbestvezels op de werkplaats'
- Preventiefiche 1059 'Minder gekende toepassingen van asbest'
- Preventiefiche 1061 'PBM's voor asbestverwijdering via eenvoudige handelingen'
- Preventiefiche 1062 'Aandachtspunten bij eenvoudige handelingen – dakwerken'
- Toolboxfiche 2042 'PBM's en beschermkledij voor het verwijderen van asbest – eenvoudige handelingen'
- Toolboxfiche 2043 'Aandachtspunten eenvoudige handelingen – dakwerken'
- Toolboxfiche 2045 'Asbest herkennen – waar starten?'
- Informatiefiche 3024 'Opleiding voor het slopen en verwijderen van asbest en asbesthoudende materialen'

Constructiv streeft steeds naar betrouwbaarheid van de gepubliceerde informatie, rekening houdend met de huidige stand van de regelgeving en de techniek. De organisatie kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor de gepubliceerde informatie. De raadgevingen in deze infofiche ontslaan de lezer niet van de verplichting om de geldende regelgeving na te leven. De reproductie van teksten en illustraties is toegestaan mits de uitdrukkelijke toestemming van Constructiv en duidelijke bronvermelding.